

Programrapport

Programmets namn: Grundlärare med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6	Ladokkod: LAG4619h
Antal högskolepoäng: 240	Årskull 2019h
Programansvarig: Marianne Ståhlbrand fr.o.m. 14/3-23 Maria Ferlin fr.o.m. 2020, tidigare Susanna Cadhamn	

Kommentar kring svarsfrekvens i studentvärderingen och underlag för analys

Underlag som beaktats för programrapporten är; kursrapporter från programmet, programutvärdering, studentsynpunkter som framförts under programmets genomförande samt inkomna synpunkter från undervisande lärare, vid arbetet med programrapporten.

4 studenter av 13 studenter som tagit examen i programmet har besvarat programutvärderingen som genomfördes i form av en digitalt tillgänglig enkät med fem fritextfrågor via Sunet Survey i juni 2023. Det innebär en svarsfrekvens på ca 31 % vilket får ses som en låg frekvens. Det blir svårt att dra långtgående slutsatser när bara knappt en tredjedel av studenterna använt möjligheten att påverka sina kommande kollegors utbildning. En orsak till det låga deltagande att vi bytt programansvarig. Utvärderingen kom för sent. Som ny programansvarig som inte träffat dem under sin utbildning och inte heller kunnat påtala hur viktigt det är att de svarar. Studenterna har fått länk via studentmail och sin privata mail och även fått påminnelse vid två tillfällen. Svaren har analyserats både av programansvarig och vid ett programutvecklingsgruppsmöte.

Analys av:

Studenternas möjlighet till ansvar och delaktighet

Studenter har möjlighet att engagera sig i programråd, utbildningsutskott och andra övergripande organ där studentkåren har formell representation. Det är svårt för studentkåren att fylla platserna och de ber programansvarig om förslag.

Alla studenter har möjlighet att vara direkt delaktiga i kursvärderingar som genomförs i slutet av samtliga kurser och genom programutvärderingen i slutet på utbildningen. I kurser om mer än 15hp ska även en mittkursvärdering genomföras. Formen för hur mittkursvärderingen genomförs varierar men kursvärderingen i slutet på kursen genomförs oftast anonymt genom en digital enkät som under första halvan av utbildningen distribueras via lärplattformen PingPong och från 2022 via Sunet Survey. Kursansvariga ansvarar för att formen för kursvärderingen ska passa berörd kurs. Studenternas kursvärderingar vägs samman med kurslagets värdering och utmynnar i en kursrapport som ska tillgängliggöras för studenter på kursplaneringsmöten och även i digital form. Hur den digitala publiceringen skett har ändrats under studentkullens utbildningstid. Inledningsvis fanns de på Kurs- och programtorget men mot slutet enbart genom att kursansvarig gjorde kursrapporten tillgänglig i en kursyta (PingPong/Canvas) som studenterna lämnat för kommande kurser.

I rutinen för kursplanering ingår ett kursplaneringsmöte som ska erbjudas i god tid före nästa kurstillfälle för alla kurser utom programmets första kurs. På detta möte ska kursrapporten från föregående kursomgång presenteras och en genomgång av genomförda och planerade åtgärder går igenom. Deltagande i kursplaneringsmöten är frivilligt och att uppslutningen inte alltid är så god, så

vetskapen hos studenterna om att kursrapporter finns varierar. I samband med kursintroduktionen ska också kursrapporten och ev. förändringar som genomförts som effekt av kursrapporten synliggöras.

Vid kursplaneringen har studenterna möjlighet att i kursens planeringsskede påverka studiegrupper, schemaläggning och till viss del arbetsformer i kursen. De tidsramar som finns för ärendehantering vid kursplanerevideringar leder till att aktuell studentgrupp på kursplaneringsmötet bara kan påverka inom kursplanens formuleringar. Lång framförhållning gällande schemaläggning av kurser i Skövde gör också att reell möjlighet till påverkan minskar. Trots det uppskattas och efterfrågas mötena.

Inom området ansvar och delaktighet finns utvecklingsmöjligheter för både ledning och oss som arbetar i programmets kurser och de bygger både på att studenter bjuds in till formella och informella påverkansmöjligheter men också på studenternas vilja att engagera sig i sin utbildning. Införandet av en studentkoordinator som ska hjälpa till med rekrytering av studentrepresentanter till exempelvis programrådet är ett led i att försöka öka studentmedverkan. Program på andra institutioner har stormöten för alla programstudenter och det är något som kan övervägas även i grundlärarprogrammen men erfarenheter från andra stormöten är att de inte alltid leder till en konstruktiv dialog.

Innehåll, undervisningsformer, examination och progression

Utbildningen omfattar en utbildningsvetenskaplig kärna om 75 hp, inklusive 15 hp verksamhetsförlagd utbildning, VFU samt ämnes- och ämnesdidaktiska studier om 165 hp inklusive 15 hp ämnesrelaterad verksamhetsförlagd utbildning inom relevant verksamhet. Inom de ämnes- och ämnesdidaktiska studierna skriver studenterna ett tvådelat självständigt arbete (examensarbete) som sammanlagt utgör 30 hp. Av de ämnes- och ämnesdidaktiska studierna utgörs 30 hp av ett tillval som vid Högskolan i Borås utgörs av ett av följande ämnen: samhällsorienterande ämnen, naturorienterande ämnen och teknik, bild eller musik.

I grundlärarutbildningen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6 vid Högskolan i Borås betonas vikten av integrering mellan ämnesstudier och ämnesdidaktiska studier samt de estetiska uttrycksformernas betydelse i pedagogisk verksamhet i grundskolan. Alla utbildningar vid Högskolan i Borås har också en profil mot hållbar utveckling och informationssökningskompetens. I grundlärarutbildning med inriktning mot grundskolans årskurs 4-6 ingår också utveckling av en digital kompetens.

I grundlärarutbildningen ingår deltagande i en mentorsgrupp, som leds av en i årskurs 4-6 verksam lärare. Gruppen är ett professionsanknutet komplement till den högskoleförlagda utbildningen och utgör ett forum för diskussioner om teori och beprövad erfarenhet relation till i den kommande yrkesrollen.

Även denna kull har upplevt effekterna av Coronapandemin. Med några dagars varsel ställdes alla undervisning om från Campusförlagd till distans. En tuff utmaning för såväl studenter som lärare. Hur distansundervisningen mottagits växlar oerhört från student till student. Det vi kan ta med oss är att vikten av ännu större tydlighet kring upplägg och examinationer vid distansundervisning betonas av studenterna och någon nämner att hen hoppas på hybridlösningar framöver

Övervägande del av de svarade studenterna tycker att programmets styrkor är de ämnesinriktade kurserna. ”De ämnesinriktade kurserna har varit tydliga och mycket av innehållet kan tillämpas på undervisningen i grundskolan.” ”Samtliga kurser i svenska och engelska har varit extremt bra upplagda. De undervisande lärarna i kurserna har varit kunniga och genuint intresserade av att lära ut och utveckla oss studenter.”

Det lyfts också att de lärare som har erfarenhet från egen undervisning har varit uppskattad. ”Den bästa undervisningen har getts av de lärarna som varit aktiva i skolans värld längs eller fortfarande. De har gett konkreta ex. på vad som kan fungera och inte. På så sätt har de implementerat det i vår undervisning.”

VFU lyfts av samtliga studenter som en mycket viktig del i utbildningen och en stor styrka i programmet. Det lyfts också att det önskas mera VFU. Men det lyfts också vikten av en bra VFU handledare och att det önskas mera uppföljning efter VFU. ”Följ upp studenternas erfarenheter efter varje VFU genom anonym enkät. Många studenter blir ”utnyttjade” om får vara hjälprea istället för student.” I samband med VFU lyfts också själva utförandet av VFU. ”Det bästa VFU har varit när det inte funnits några speciella uppgifter vi skulle göra. Utan att den var fri, på så sätt kunde vi ta in mer av den undervisandeläraren istället för att fokusera på en grej/ämne.”

Något som några studenter önskar utökas eller utvecklas i utbildningen är ett fördjupat psykologiskt perspektiv, utvecklingspsykologi för barnen som kan stödja oss i arbetet, konflikthantering. Men även de olika systemen som används av kommunerna.

Det som också nämns är att viss undervisning blir för omfattande och tidskrävande och att det kan vara svårt att för studenten att omvandla kunskapen till den kommande egna undervisningen ”Många inslag på högskolan är väldigt omfattande och tidskrävande så mycket behöver anpassas för att kunna användas i undervisning för elever.”

Forskningsanknytning

Programmets forskningsanknytning består precis som föregående år, av kurslitteratur samt föreläsningar med koppling till relevant forskning inom de olika områden och ämnen som ingår i programmet. Denna koppling sker både genom att lärare som bedriver egen forskning undervisar i programmet och genom att undervisande lärare anknuter till annan forskning. Inom UVK-kurserna anknys till forskningsområden som berör hela skolväsendet och under kurser med ämnesteori och ämnesdidaktik sker forskningsanknytningen huvudsakligen mot ämnesdidaktik, även om forskning relaterad till ämnesstoffet också förekommer. Därtill krävs att studenterna söker, läser, analyserar och presenterar vetenskapliga artiklar under programmets gång och då främst i de avslutande examensarbetskurserna.

Här skiljer det sig i vad studenterna tycker. Någon svarar ” Undervisningen har alltid varit förankrad i litteratur och forskning”. Medan någon annan svarar att man inte har fått ökad kunskap inom området utbildningsvetenskap och inte ser den vetenskapliga grunden.

Resurser

Programmet består av 16 kurser varav 6 kurser sker samläsning med andra grundlärarprogram och även förskolelärare programmet. Timmarna är inklusive förarbete, examination och dubblering om undervisning bedrivits i grupper, varför den enskilde studentens schemalagda undervisningstid inte kan räknas fram utan att göra utsökningar i schemaprogrammet och följa en students väg där. Därutöver har studenten haft tillgång till VFU-lärare i grundskolan och en i grundskolan yrkesverksam mentor sista året i utbildningen.

Termin tre är tillvalskurs på 30 hp och tillvalen som fanns att tillgå var bild, musik, Naturvetenskap med teknik och Samhällsorienterade ämnen. Varav musik uteblev på grund av inga sökande studenter.

Fördelningen av undervisning för den aktuella programkullen redovisas nedan. På grund av att Högskolan i Borås bytt tjänsteplaneringssystem under läsåret 2022-2023, redovisas undervisningstimmar i termin 1-7 och i termin 8 var för sig. Av de 976 timmarna i termin 8, ingår 788 h i CF6E80, vilket är examensarbetskurs II, som ges för både F-3- och 4-6-programmet.

	Termin 1-7	Termin 8
Timmar undervisning	3908 h	976 h
Andel Professorer	0,2 %	0 %
Andel Lektorer	41,3 %	96,9 %
Andel Adjunkter	55,3 %	2,4 %
Andel Doktorander	0,0 %	0,7 %

Noteras bör att docenter räknas in som lektorer

Programmets användbarhet och förberedelser för arbetslivet

Här skiljer det sig ganska mycket om vad studenterna tycker. Några tycker att undervisningen och litteratur har gett dem en bra start och vägledning till förberedelserna för arbetslivet men att slutet av programmet har varit väldigt givande för arbetslivet. ”Jag tycker att de två sista kurserna varit mycket till hjälp för yrkesrollen.”

Medan någon tycker att VFU som gett dem. ” Mer VFU för det är där vi lär oss”. ”Det är under VFU jag har lärt mig, högskolan ger inte speciellt mycket för en lärarstudent utan VFU. Där förankras det som är viktigt och som kan kopplas till arbetslivet senare”

Övrigt

Till 35 planerade platser registrerades 33 studenter termin 1 hösten 2019. 15 studenter deltog i sista kursen under utbildningen. Några har hoppat av längs vägen, andra har kommit åter från studieuppehåll eller bytt från andra lärosäten till senare del av program. 13 studenter har tagit examen från programmet.

Eventuella förslag till förändringar

Det går inte så snabbt att förändra en åtta terminer lång utbildning så flertalet förändringsförslag sedan föregående rapport går att arbeta vidare med.

Studenternas möjlighet till ansvar och delaktighet:

- Fortsatt utveckling av såväl formella som informella kanaler för ökad delaktighet.
- Lärarna i kurserna och programmet behöver tydliggöra hur kursplaner är kopplade till målen för grundlärarexamen, så att studenterna ser hur kurs- och utbildningsplaner skrivits för att möjliggöra måluppfyllelse inte bara i de ingående kurserna utan också gällande examensordningens mål. Studenterna behöver hjälp att tränga in i kursplaner och utbildningsplaner för att se styrdokumentens roll för programmet samt vad som är nationellt reglerat i utbildningen.
- Program och kurslag kan behöva arbeta mera med att ge studenterna möjlighet att påverka pågående kurser så att studenter ser en möjlighet att påverka sina egna studier och inte bara kommande studenter.

Innehåll, undervisningsformer, examination och progression:

- Fortsätta med att arbeta med mera övergripande uppgifter skulle kunna formuleras inför VFU-perioder, såsom att ta del av och ta med sig läsårsplaneringar, områdesplaneringar och erfarenheter från olika digitala verktyg från VFU-skolor för fortsatt bearbetning inom HFU.
- En översyn angående programmets examinationer är önskvärt både vad gäller innehåll, antal och formerna.
- I både Kurslag och programlag är det önskvärt med utökade samtal angående innehåll i kurserna och i examinationerna men även bedömningen. Eftersom studenter har upplevt att

det är många likartade uppgifter och examinationer. Vad gäller bedömning så är det också för att få den mera rättssäker och likvärdig.

- Studenternas svar visar att de har svårt att se forskningsanknytningen i utbildningen. Den finns i alla kurser men hör behöver undervisande lärare tydliggöra innehållet.

Resurser:

- Efter en utvärdering om varför studenter slutar i de första terminerna så har det inför HT 23 införts mera resurser och stöd och handledare till studenterna i termin ett. Detta skulle kunna vara en möjlighet att fånga upp studenter och att de kan vara med mera att påverka sin fortsatta kommande utbildning. Det kan innebära att studenterna känner att det är mera delaktiga och det är en del som behövs utvecklas.
- Det har framkommit i utvärderingar är att det saknas i stor utsträckning i programmet är lärare som har en egen bakgrund som lärare i årskurs 4-6. Sådan erfarenhet skulle kunna gynna studenters utveckling mot sin lärarroll och deras möjlighet att förhålla sig till begreppet beprövad erfarenhet. En önskvärd kompetens med erfarenhet från årskurs 4-6 gäller särskilt de lärare som gör VFU -besök.
- Som i tidigare rapporter behöver programmets lärarstab fortfarande förstärkas.

Användbarhet och förberedelser för arbetslivet:

- 75 % av de studenter som svarat tyder på att de i huvudsak är ganska nöjda med sin utbildning och de kunskaper de erbjudits att utveckla under programmets gång. 25 % tycker att det enbart är VFU:n som har medfört utveckling och förberedelse till det kommande arbetslivet.